

Quickscan natuurtoets Heeghstraat 35 in Didam

Een inventarisatie van beschermde flora en fauna

rapportnummer 1142

Quickscan natuurtoets Heeghstraat 35 in Didam

Een inventarisatie van beschermde flora en fauna

Colofon

Zelhem : 01-12-2010

Rapportnummer : 1142
Projectnummer : 1577

Opdrachtgever : Kobessen Milieu b.v.
Contactpersoon : Dhr. J. Geerdink

Opdrachtnemer : Stichting Staring Advies
Dr. Grashuisstraat 8
7021 CL Zelhem
T 0314 641910
F 0314 641909
info@staringadvies.nl
www.staringadvies.nl

Auteur(s) : ing. R. Boerboom / drs. L.M.A. Witjes

Inhoud

1	Inleiding en doel	4
2	Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	5
3	Het ecologisch onderzoek	9
3.1	Methode	9
3.2	Resultaten	10
4	Flora- en faunawet	13
4.1	Toetsing aan de Flora- en faunawet	13
4.2	Wettelijke consequenties	14
5	Conclusie	15
	Bijlage 1 KISAL gegevens	16
	Bijlage 2 Impressie plangebied	17
	Bijlage 3 Wettelijk kader	18

1 Inleiding en doel

Op de locatie aan de Heeghstraat 35 in Didam is men van plan om op een braakliggend terrein woningen te bouwen. Het aanwezig kassencomplex, behorende bij een voormalig tuincentrum, wordt verwijderd. De huidige wetgeving verlangt een gedegen onderzoek naar flora en fauna in verband met de zorgplicht die de Flora- en faunawet een plannenmaker oplegt. Dhr. Geerdink van Kobessen Milieu b.v. is betrokken bij het plan en heeft daarom de Stichting Staring Advies gevraagd voor de uitvoering van een quickscan. Dit is een vorm van verkennend natuuronderzoek dat op korte termijn en in een kort tijdsbestek kan worden uitgevoerd. Het heeft als voordeel dat bijvoorbeeld planologische procedures niet onnodig worden vertraagd.

Het doel van de quickscan is om snel te inventariseren of door de geplande werkzaamheden schade kan ontstaan aan populaties van beschermde soorten flora en/of fauna, en hoe deze schade beperkt of gecompenseerd kan worden.

Tijdens de uitvoering van het verkennende natuuronderzoek is het voorkomen van beschermde soorten planten en dieren op de locatie nagegaan. Daarnaast is onderzocht op welke wijze de plannen voor de locatie in overeenstemming gebracht kunnen worden met hetgeen bepaald is in de Flora- en faunawet.

Dit rapport is opgesteld conform het voorschrift zoals opgenomen in het aanvraagformulier "Aanvraag ontheffing, ingevolge artikel 75, vierde lid, onderdeel C, Flora- en faunawet (Ontheffing voor ruimtelijke ingrepen)".

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

Gegevens plangebied

Locatie: Heeghstraat 35
Plaats: Didam
Gemeente: Montferland
Provincie: Gelderland

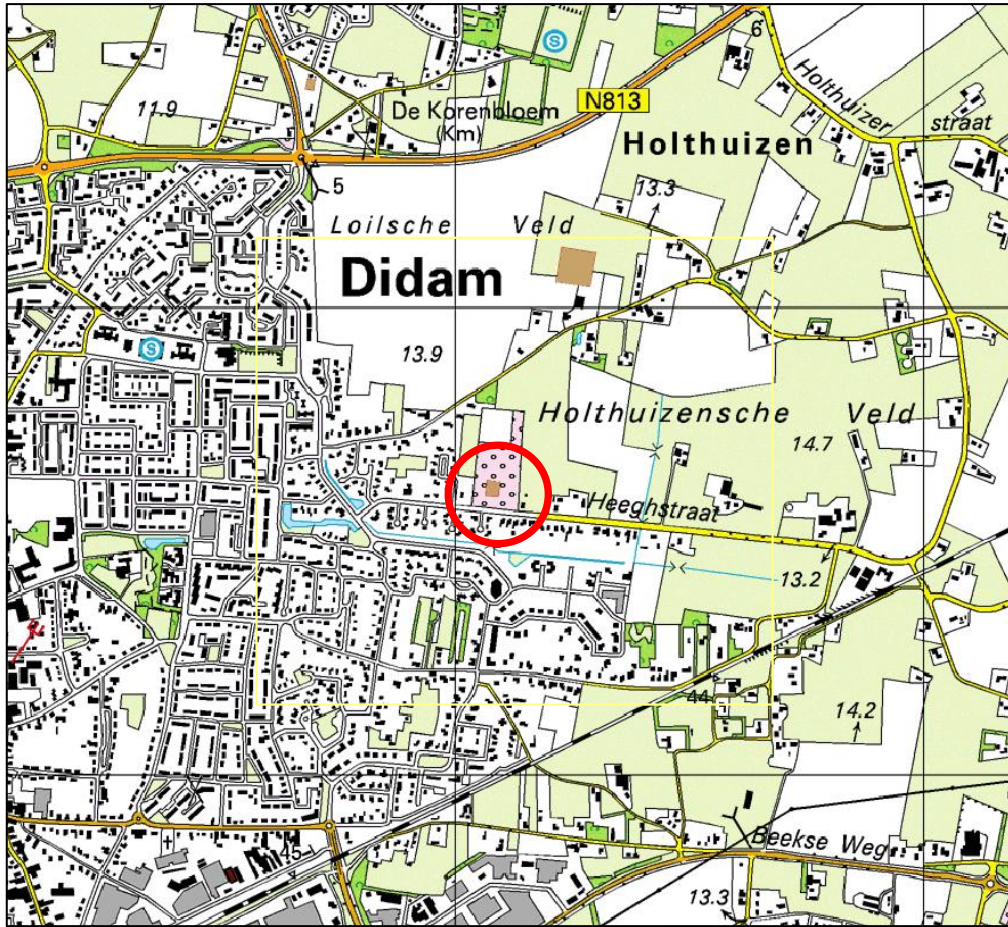
Beschrijving van het plangebied

Het plangebied ligt aan de rand van de bebouwde kom van Didam, aan de oostzijde van de woonkern (zie figuur 1). De directe omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door vrijstaande bebouwing, een nieuwbouwwijk en open agrarisch gebied. Ten noordoosten van het plangebied ligt een open agrarisch gebied met verspreid liggende boerderijen. Aan de zuidzijde grenst het plangebied aan de Heeghstraat, aan de oost- en westzijde aan bestaande bebouwing en aan de noordzijde aan agrarische percelen.

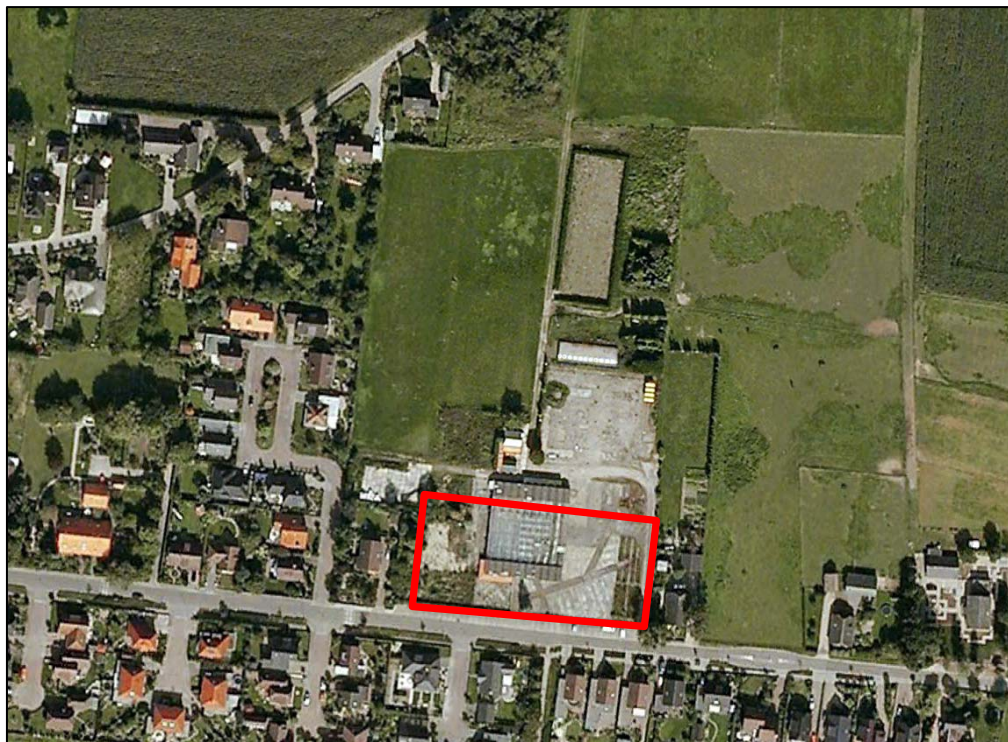
De onderzoekslocatie betreft het braakliggende terrein van voormalig Tuincentrum de Heegh. Het terrein bestaat grotendeels uit onbebouwd, verhard oppervlak. Daarnaast is er een kassencomplex en zijn er enkele onverharde delen. Aan de rand van het plangebied zijn enkele opgaande begroeiingen te vinden, waaronder een beukenhaag en enkele coniferen (zie bijlage 3).

Geplande werkzaamheden

Op de locatie aan de Heeghstraat 35 in Didam is men van plan om op het braakliggende terrein van voormalig Tuincentrum de Heegh woningen te bouwen. Het betreft een 5-tal woningen. Het aanwezig kassencomplex, behorende bij een voormalig tuincentrum, wordt verwijderd. Het terrein ligt inmiddels enkele jaren braak.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rode cirkel).

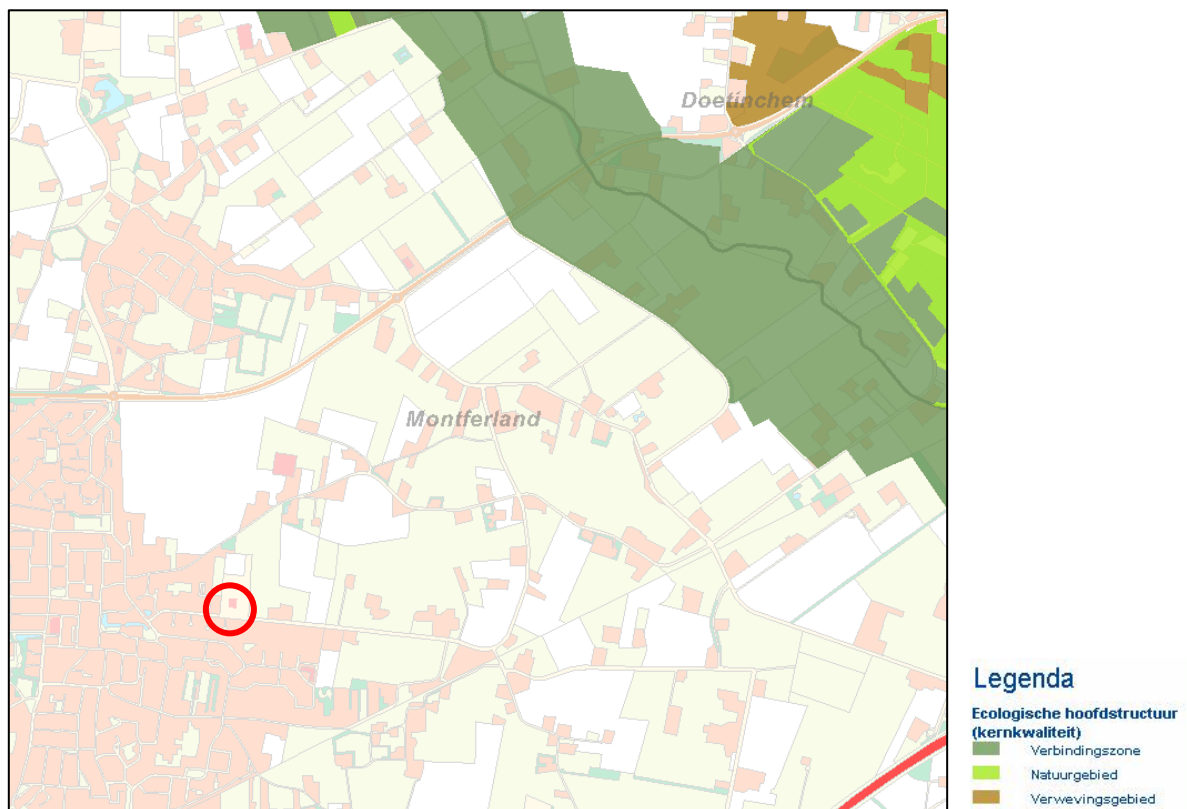

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied (rood).

Beschermde status plangebied

Het plangebied heeft geen beschermde status in het kader van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de Natuurbeschermingswet en maakt geen onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (zie figuur 3).

De nieuwbouw van een 5-tal woningen op het perceel van een voormalig tuincentrum zal geen nadelige effecten hebben op kernkwaliteiten van de aanwezige EHS, die enkele kilometers ten oosten van de planlocatie ligt. Nadere toetsing in het kader van de EHS is niet noodzakelijk.

Figuur 3. Ligging Ecologische Hoofdstructuur ten opzichte van het plangebied.

Natura 2000

De Europese Unie heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote biologische, esthetische en economische waarde is. Om deze natuur te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (de Gelderse Poort) ligt op ruime afstand van het plangebied (zie figuur 5). Door de afstand tot dit Natura 2000-gebied (meer dan 5 km) en de geplande inrichting zijn nadelige effecten voor, tijdens en na de aanleg op dit beschermde gebied niet te verwachten. Er vinden uitsluitend sloop- en bouwwerkzaamheden op het perceel plaats.

Figuur 5. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van Natura 2000 gebied de Gelderse Poort (geel).

Het ecologisch onderzoek

3.1 Methode

Het verzamelen van gegevens heeft op twee manieren plaatsgevonden: via literatuuronderzoek en er is gericht veldonderzoek uitgevoerd.

Literatuuronderzoek

Het literatuuronderzoek omvat twee onderdelen:

- 1) het beschrijven van relevante onderdelen/passages uit de wet en eventuele jurisprudentie.
- 2) het verzamelen van bestaande verspreidingsinformatie van beschermde soorten.

Voor dit laatste onderdeel is de databank van Stichting Staring Advies geraadpleegd op het voorkomen van beschermde soorten. De basis hiervoor wordt gevormd door een in eigen beheer ontwikkelde regionale databank (KISAL, Kennis en Informatie Systeem voor Achterhoek en Liemers), gevuld met waarnemingen van individuele flora- en faunasoorten. Deze waarnemingen zijn verzameld door diverse vrijwilligers en werkgroepen uit de regio. Daarnaast zijn eigen waarnemingen uit diverse onderzoeken in de databank opgenomen. Dit betreft unieke waarnemingen die vaak niet in andere databanken (zoals het Natuurloket) aanwezig zijn. Bovendien zijn ze vastgelegd op detailniveau, zodat ze direct relevant zijn voor wettelijke procedures. Het Natuurloket is eveneens geraadpleegd.

Veldonderzoek

Het plangebied is door een onderzoeker van Stichting Staring Advies onderzocht om de aanwezige biotopen te kunnen beschrijven, om een inschatting te kunnen maken van de mogelijk aanwezige beschermde soorten en incidentele waarnemingen te kunnen doen van beschermde flora en fauna (zie tabel 1).

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
R. Boerboom	1	26-11-2010	14.00 uur	Licht bewolkt, droog, 0-3 °C, wind 1 Bf

Tabel 1. Veldonderzoek.

3.2 Resultaten

Deze paragraaf bespreekt de resultaten van het literatuuronderzoek en het quickscan natuuronderzoek.

3.2.1 Literatuuronderzoek

KISAL

Er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten in het plangebied vastgesteld. In de directe omgeving van het plangebied zijn 2 licht beschermde amfibieën aangetroffen: groene kikker complex en bruine kikker (Flora- en faunawet, tabel 1). Daarnaast is er 1 streng beschermde vissoort aangetroffen: bittervoorn (Flora- en faunawet, tabel 3). De soorten zijn aangetroffen in enkele vijvers en sloten in de bebouwde kom van Didam. De bittervoorn is hier door sportvissers uitgezet. Binnen het plangebied is geen open water aanwezig. Het voorkomen van de bittervoorn of andere beschermde vissoorten is uitgesloten. Tijdens het veldbezoek is onderzocht of er binnen het plangebied geschikt landhabitat aanwezig is voor de licht beschermde amfibieën.

Literatuuronderzoek

Flora

De Atlas van de Flora van Oost-Gelderland geeft, voor het kilometerhok waarbinnen het plangebied zich bevindt (207-439), de aanwezigheid van enkele licht beschermde plantensoorten weer. Onder andere: gewone vogelmelk en brede wespenorchis (Flora- en faunawet, tabel 1). Strenger beschermde plantensoorten zijn in het kilometerhok niet aangetroffen.

Broedvogels

Raadpleging van de Atlas van Nederlandse Broedvogels van SOVON vogelonderzoek Nederland heeft voor de omgeving van het plangebied het voorkomen van een aantal broedvogels aangetoond. Het betreft voornamelijk algemene soorten. Een deel van de vogelsoorten kunnen een territorium bezetten in het plangebied of in de directe omgeving hiervan, waardoor ze gebruik kunnen maken van het plangebied. Het betreft hier vooral algemene soorten van bos en struweel (tuinvogels).

Zoogdieren

De digitale zoogdieratlas van de Zoogdierverseniging VZZ (www.zoogdieratlas.nl) maakt voor het kilometerhok (207-439) waarbinnen het plangebied ligt melding van 1 streng beschermde zoogdiersoort: gewone dwergvleermuis (Flora- en faunawet, tabel 3). Er zijn enkele licht beschermde soorten aangetroffen binnen kilometerhok 207-439 en aangrenzende kilometerhokken: egel, haas, konijn, mol en veldmuis (Flora- en faunawet, tabel 1).

Amfibieën, reptielen en vissen

De site van RAVON (www.ravon.nl), een vrijwilligersorganisatie voor onderzoek naar reptielen, amfibieën en vissen, maakt in de directe omgeving van het plangebied melding van enkele licht beschermde amfibieënsoorten: bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander. Waarnemingen van streng beschermde soorten amfibieën, reptielen en vissen zijn niet bekend geworden.

Ongewervelde dieren

Raadpleging van diverse websites en literatuur heeft niet de aanwezigheid van beschermde ongewervelde dieren in en in de directe omgeving van het plangebied aangetoond. Door het ontbreken van geschikt habitat voor de diverse soorten ongewervelde dieren worden deze niet in het plangebied en de directe omgeving verwacht.

3.2.2 Veldonderzoek

Flora

Er zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen tijdens het veldbezoek. De Atlas van de Flora van Oost-Gelderland geeft, voor het kilometerhok waarbinnen het plangebied zich bevindt, de aanwezigheid van enkele licht beschermde plantensoorten weer. Deze en andere beschermde plantensoorten worden niet in het plangebied verwacht. De samenstelling van de aangetroffen flora en vegetatie en de daarvan afgeleide inschatting van de voedselrijkdom en bodemgesteldheid duiden niet op een geschikt milieu voor beschermde plantensoorten. Bovendien is het plangebied altijd intensief in gebruik geweest als tuincentrum. Hierdoor zijn er nog enkele verwilderde tuinplanten aanwezig op het braakliggende terrein. Verder bestaat de vegetatie uit algemene ruigtekruiden. Er zijn onder andere aangetroffen: wilgenroosje, akkerdistel, doornappel, vlinderstruik, Canadese guldenroede, zwarte toorts en algemene grassoorten.

Broedvogels

Een volledige broedvogelkartering heeft niet plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek op 10 juni zijn de volgende vogelsoorten aangetroffen: merel, kauw en roodborst. Er zijn geen (sporen van) nesten aangetroffen. Enkele beplantingen op het terrein zijn geschikt broedbiotoop voor enkele algemene soorten als merel, heggenmus, roodborst en winterkoning.

Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten of sporen van nesten van soorten met vaste verblijfplaatsen aangetroffen. Het kassencomplex is niet geschikt als vaste verblijfplaats voor jaarrond beschermde soorten als kerkuil, steenuil, gierzwaluw of huismus. Er zijn geen sporen van deze soorten aangetroffen in het plangebied. Bovendien hangen er geen nestkasten voor deze soorten in het plan gebied.

Er kunnen verder enkele algemene soorten in het omliggende gebied een territorium bezetten, waardoor ze gebruik maken van het plangebied.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) zoogdieren aangetroffen. Het gebruik van het plangebied door algemene soorten als egel, haas, konijn, mol, spitsmuizen en echte muizen is te verwachten. De steenmarter (Flora- en faunawet, tabel 2) kan incidenteel het plangebied doorkruisen. Een vaste verblijfplaats van de steenmarter is niet aangetroffen. Deze verwachten we ook niet, door het ontbreken van geschikte schuilplaatsen in of rondom de gebouwen. Er zijn ook geen sporen (uitwerpselen, latrines, prooi-resten etc.) van steenmarter gevonden op de locatie.

Vleermuizen

Tijdens het veldbezoek zijn geen (verblijfplaatsen van) vleermuizen waargenomen. Verblijfplaatsen van vleermuizen worden niet verwacht. Het kassencomplex is ongeschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende soorten. Er zijn geen geschikte locaties in het gebouw die, met betrekking tot het microklimaat, voldoen aan de eisen die vleermuizen stellen aan een verblijfplaats. Er zijn geen bomen met holten in het plangebied, waardoor verblijfplaatsen van boombewonende soorten ook uitgesloten is.

Amfibieën

Amfibieën zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Geschikt voortplantingswater ontbreekt in het plangebied. Het terrein kan als landhabitat dienen voor de algemene, licht beschermde soorten bruine kikker of gewone pad (Flora- en faunawet, tabel 1).

Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen aangetroffen en ook niet te verwachten. In het plangebied ontbreekt het aan geschikt leefgebied voor deze diergroep.

Vissen

In het plangebied is geen open water aanwezig. Geschikt leefgebied voor vissen ontbreekt.

Ongewervelden

Beschermde ongewervelden (dagvlinders/libellen etc.) zijn hier niet aangetroffen en ook niet te verwachten. Geschikt leefgebied ontbreekt voor de beschermde soorten van deze ecologische groep. In de vegetatie rondom de te slopen gebouwen kunnen enkele algemene soorten verwacht worden als klein koolwitje, bont zandoogje, icarusblauwtje en citroenvlinder.

4 Flora- en faunawet

4.1 Toetsing aan de Flora- en faunawet

De effecten op de flora en fauna en de wettelijke consequenties zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden.

Sinds 1 maart 2005 is een nieuwe AMvB van kracht waarin de vrijstellingen worden geregeld met betrekking tot artikel 75 van de Flora- en faunawet. Deze AMvB bestaat uit 3 tabellen waarbij tabel 1 soorten de lichtste bescherming en tabel 3 de zwaarste bescherming genieten (zie bijlage 4). Voor tabel 1 soorten betekent dit dat voor ruimtelijke ontwikkelingen als de op deze locatie geplande werkzaamheden, geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft te worden aangevraagd. Voor tabel 2 en 3 soorten dient overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Als dit niet mogelijk is dient een ontheffing aangevraagd te worden, in combinatie met het nemen van compenserende maatregelen.

Flora

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. De Atlas van de Flora van Oost-Gelderland geeft, voor het kilometerhok waarbinnen het plangebied zich bevindt (207-439), de aanwezigheid van enkele licht beschermde plantensoorten weer. Deze en andere beschermde plantensoorten worden niet verwacht binnen het plangebied door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen. Bovendien geldt voor licht beschermde soorten de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Broedvogels

Alle aangetroffen en te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins nadelig beïnvloeden van deze soortgroep niet is toegestaan. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het raadzaam met de werkzaamheden te starten buiten het broedseizoen. Als de werkzaamheden in volle gang zijn bij aanvang van het broedseizoen, is het verstoringeffect op (broed)vogels minimaal. Het broedseizoen ligt, afhankelijk van de weeromstandigheden en aanwezige soorten, ruwweg tussen 15 maart en 15 juli. Broedgevallen buiten deze periode zijn ook beschermd.

Zoogdieren

De te verwachten soorten zoogdieren staan, met uitzondering van de steenmarter, allemaal vermeld in Flora- en faunawet, tabel 1 en zijn daarmee licht beschermd. Bij ruimtelijke ingrepen geldt voor deze soorten automatisch de vrijstellingsregeling. Het voorkomen van de strenger beschermde steenmarter (Flora- en faunawet, tabel 2) is alleen ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn. Hiervan is binnen het plangebied geen sprake.

Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen staan vermeld in tabel 3 en de Habitatrichtlijn. Dit betekent dat alle vleermuissoorten streng beschermd zijn. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet aanwezig en ook niet te verwachten door het ontbreken van bomen of gebouwen met geschikte holten binnen het plangebied.

Het plangebied is door de openheid matig geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De geplande ingreep heeft geen negatief effect op vleermuissoorten door de aanwezigheid van voldoende geschikt habitat in de directe omgeving van het plangebied.

Overige diersoorten

Amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden zijn niet aangetroffen. Gezien het ontbreken van (voldoende) geschikt leefgebied zijn streng beschermde amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden niet te verwachten in het plangebied. Landhabitat van licht beschermde soorten als bruine kikker en gewone pad is mogelijk in het plangebied. Het wordt aanbevolen om de kavel bouwrijp te maken voor de winterperiode, wanneer amfibieën in rust zijn. Hierdoor is de kans op schade aan individuen nihil.

4.2 Wettelijke consequenties

Flora

Geen ontheffing noodzakelijk.

Broedvogels

Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Start de werkzaamheden buiten het broedseizoen (tussen 15 maart en 15 juli).

Zoogdieren

Geen ontheffing noodzakelijk.

Vleermuizen

Geen ontheffing noodzakelijk.

Amfibieën

Geen ontheffing noodzakelijk.

Reptielen

Geen ontheffing noodzakelijk.

Vissen

Geen ontheffing noodzakelijk.

Overige diersoorten

Geen ontheffing noodzakelijk.

5 Conclusie

Aan de hand van de resultaten van de quickscan natuurtoets op de locatie aan de Heeghstraat 35 in Didam trekken we de volgende conclusie:

Aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet noodzakelijk.

Bijlage 1 KISAL gegevens

● Bruine kikker	● Groene kikker complex	■ Baars	■ Tiendoornige stekelbaars
■ Bittervoorn	■ Driedoornige stekelbaars	▼ Kroeskarper	▼ Brasem
▼ Alver	▼ Roofblei	▼ Kolblei	▼ Goudvis
▲ Graskarper	▲ Karper	▲ Riviergrondel	▲ Winde
▲ Blankvoorn	▲ Ruisvoorn	◆ Zeelt	◆ Giebel

Bijlage 2 Impressie plangebied

Bijlage 3 Wettelijk kader

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet beschermt planten en dieren tegen negatieve invloeden en bevat hiervoor diverse concrete verbodsbepalingen:

- beschermde inheemse dieren mogen niet verstoord, gevangen of gedood worden;
- beschermde inheemse plantensoorten mogen niet vernield, beschadigd of ontworteld worden;
- nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen van beschermde soorten mogen niet verstoord of vernield worden.

De Flora- en faunawet kent drie verschillende beschermingsregimes. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën, elke categorie kent een eigen beoordelingstoets voor ontheffingverlening (zie tabel 1).

Beschermde flora en fauna	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Algemene soorten (tabel 1 ff-wet)	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige soorten (tabel 2 ff-wet)	"Lichte" toets	Vrijstelling
Streng beschermde soorten (tabel 3 ff-wet)	"Uitgebreide" toets	"Uitgebreide" toets

Tabel 1. Beoordelingstoets voor ontheffing.

Tabel 1 maakt melding van een gedragscode. In een gedragscode is opgenomen hoe werkzaamheden worden uitgevoerd zodanig dat schade aan beschermde soorten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden gehandeld wordt volgens de gedragscode, en dit ook aangetoond kan worden, geldt een vrijstelling of lichtere toetsing (zie tabel 1). De gedragscode moet wel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurd zijn, alvorens deze een wettelijke status heeft.

Flora- en faunawet, tabel 1: Algemene vrijstelling

Veel soorten die in de Flora- en faunawet zijn opgenomen, komen in Nederland algemeen voor. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, geldt een algemene vrijstelling en is dus geen ontheffing nodig.

Flora- en faunawet, tabel 2: "Lichte" toets

Wanneer soorten uit de tweede categorie negatief beïnvloed worden en niet gehandeld wordt volgens een gedragscode, geldt bij de ontheffingsaanvraag de "lichte" toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Werken volgens de Gedragscode Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelingssector geeft vrijstelling voor deze categorie van beschermde soorten. Er hoeft hiervoor geen ontheffing aangevraagd te worden. Er mag echter geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen om uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol.

Flora- en faunawet, tabel 3: "Uitgebreide" toets

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet kan voldoende worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrictlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Dat zijn voor Bijlage IV-soorten Habitatrictlijn:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

en voor Bijlage 1: AMvB-soorten:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Vogels

Alle vogels in Nederland zijn streng beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor vogels geldt dat er alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang zoals vermeld in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid en openbare veiligheid.

Overtreding van de Flora- en faunawet dient voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de soorten. Het betreft hier de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld migratieroutes en foerageergebied. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als maatregelen getroffen worden die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen nesten verplaatst of verwijderd worden, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het *gehele* seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Zorgplicht (art 2 Flora- en faunawet)

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten, plant en dier, de zogenaamde zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoens eis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.

stichting staring advies

Dr. Grashuisstraat 8
7021 CL Zelhem

T 0314 641910
F 0314 641909

info@staringadvies.nl
www.staringadvies.nl

